

Groep 3 en 4

Lêslide

Ynformaasjegids

Metoade-oersjoch

Temateek

Groep 1 o/m 4

Doch mear mei Fryske lesmaterialen
by alderhande tema's yn de klasse

Groep 5 o/m 8 > jannewaris 2021

Taalaktiviteiten

Groep 1 o/m 4

Doch mear mei doelfêste
Fryske aktiviteiten

Groep 5 o/m 8 > jannewaris 2021

Projekten

Groep 5 o/m 8

Doch mear mei it kombinearjen
fan it Frysk mei oare fakken

Tematysk wurkje aan taaldoelen

Lêsline

Groep 3 en 4

Doch mear mei lêzen
yn it Frysk

Meunstertún

Groep 5 o/m 8

Doch mear mei wurdskat, stavering
en grammatica yn in game

Learline technysk lêzen

Learline stavering

Probearje Spoar 8
trje moanne súnder
ferplichtingen!

Doch mear mei it Fryske

De Lêsline is ien fan de fiif ûnderdielen fan *Spoar 8*, de metoade Frysk foar it basisûnderwijs. Besjoch ek hoe't *Temateek, Taalaktiviteiten, Projekten en Meunstertún* helpe kinne by it jaan fan it fak Frysk.

De Lêsline is een van de vijf onderdelen van *Spoar 8*, de methode Fries voor het basisonderwijs. Bekijk ook hoe *Temateek, Taalaktiviteiten, Projekten en Meunstertún* kunnen helpen bij het geven van het vak Fries.

Lêsline

Groep 3 en 4

**Mei de Lêsline dochst mear mei
(technysk) lezen yn it Frysk.**

**Reizgje mei dyn learlingen lâns alle
Lêslinelessen. Keimpe de Krokodil
leart de learlingen yn alle lessen
in Fryske 'letter' oan.**

**Met de Lêsline doe je meer met
(technisch) lezen in het Fries.**

**Reis met jouw leerlingen langs alle
Lêslinelessen. Keimpe de Krokodil
leert de leerlingen in alle lessen
een Friese 'letter' aan.**

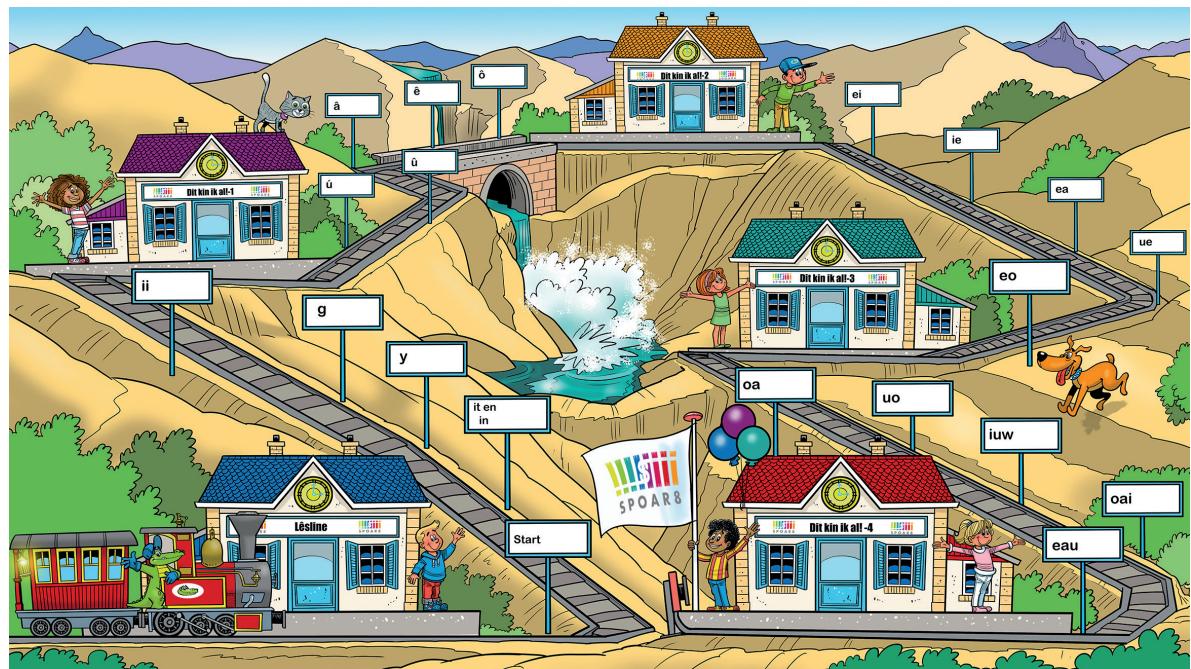
Didaktyk

De klam leit op it lêzen fan it Frysk

De Lêsline giet út fan wat learlingen al leard hawwe oer it lêzen yn it Nederlânsk. Dêrom stiet it oanlearen fan de Fryske 'letters', de ekstra klanken en lêstekens dy't it Frysk ryk is, sintraal. It lêzen learen fan de Fryske 'letters' wurdt oefene yn ferskillende konteksten, lykas ferbynoefeningen, lústeropdrachten, koarte teksten, flitskaarten en spultjes.

Het accent ligt op het lezen van het Fries

De Lêsline gaat uit van wat leerlingen al hebben geleerd over het lezen in het Nederlands. Daarom staat het aanleren van de Friese 'letters', de extra klanken en leestekens die het Fries rijk is, centraal. Het leren lezen van de Friese 'letters' wordt geoefend in verschillende contexten, zoals verbindoefeningen, luisteropdrachten, korte teksten, flitskaarten en spelletjes.

De Lêsline

• • •

*hoi sef!
dochst mei?
ik sis in sin
en do seist oft it goed is of in grap.
dan seisto in sin
en dan sis ik goed of grap.*

*goed, ik doch mei.
begjin mar.*

ik sit yn groep trije, goed of grap?

*goed!
no bin ik.*

Hidde en Sef

Litlearlingen tegearre lûdop lêze

Foar de *Lêslines* binne ferhaaltsjes skreaun dy't tegearre lûdop lêzen wurde kinne, want tegearre lêze motiveert. Dérneist leare leerlingen kritysker te wézen op wat se sels lêze en lûdop ferklankje yn it Frysk.

Seis bern, in hûn en in kat

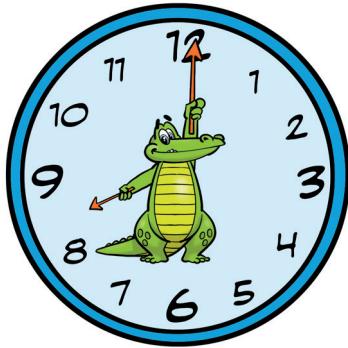
De ferhaaltsjes yn de *Lêslinelessen* geane oer seis bern, in hûn en in kat. Oan 'e hân fan de aventoeren dy't dy personaazjes meimeitsje, wurdt it lêzen fan it Frysk oefene. Sa leare leerlingen Frysk lêzen fanút harren eigen belibbingswrâld.

Laat leerlingen samen hardop lezen

Voor de *Lêslines* zijn verhaaltjes geschreven die samen hardop gelezen kunnen worden, want samen lezen motiveert. Daarnaast leren leerlingen kritischer te zijn op wat ze zelf lezen en hardop verklanken in het Fries.

Zes kinderen, een hond en een kat

De verhaaltjes in de *Lêslinelessen* gaan over zes kinderen, een hond en een kat. Aan de hand van de avonturen die die personages meemaken, wordt het lezen van het Fries geoefend. Zo leren leerlingen Fries lezen vanuit hun eigen belevingswereld.

In losse Lêslineles kostet 20-30 minuten

Organisaasje

Start as learlingen deroan ta binne

Start mei de *Lêsline* as de elemintêre lês-hanneling behearske wurdt. Bygelyks healwei groep 3 of oan it begin fan groep 4, as de learlingen in jier lêsûnderwiis hân hawwe. Learlingen kinne ek yndividueel mei de *Lêsline* starte, as se dêr al oan ta binne.

Stap yn mei in startles

Yn de startles wurde de learlingen har derfan bewust dat se mei alles wat se al leard hawwe oer it lêzen yn it Nederlânsk, ek al in hiel soad Frysk lîze kinne. Dérneist komme de learlingen yn 'e kunde mei *Keimpe de Krokodil*, de seis bern, de hûn en de kat.

Start als leerlingen eraan toe zijn

Start met de *Lêsline* als de elementaire lees-handeling wordt beheerst. Bijvoorbeeld halverwege groep 3 of aan het begin van groep 4, als de leerlingen een jaar leesonderwijs gehad hebben. Leerlingen kunnen ook individueel met de *Lêsline* starten, als ze daar al aan toe zijn.

Stap in met een startles

In de startles worden de leerlingen zich ervan bewust dat ze met alles wat ze al hebben geleerd over het lezen in het Nederlands, ook al heel veel Fries kunnen lezen. Daarnaast maken de leerlingen kennis met *Keimpe de Krokodil*, de zes kinderen, de hond en de kat.

• • •

Frysk (Frisian) ▾

×

hoi! ik bin keimpe de krokodil.
ik sil dy helpe by it frysk lêzen.

kinsto al lêze yn it nederlânsk?
dan kinsto fêst ek frysk lêze.
nei dizze les witsto dat in hiel soad lûden en letters yn it
nederlânsk en yn it frysk itselde binne.
sjoch mar nei de sinnen hjirûnder.
kinsto dy fryske sinnen lêze? besykje it mar!

eef tilt maus op

jep wol de koekjes

sef klimt op de hikke

mia har jurk is nij

silke en rins sitte op de wip-wap

Opdracht startles

Brûk de Sprinter,
it stappeplan op
ien A4'ke!

In les bestiet út fjouwer ûnderdielen

Alle lessen beginne mei in werhelling fan de 'letter' út de foarige les. Yn de yntroduksje dy't folget wurdt de nije 'letter' oanbean mei help fan in wurdlist. Dan geane de learlingen mei in tal opdrachten oan 'e slach wêrynt it lêzen fan de nije 'letter' sintraal stiet. Yn de ôfsluting fan de les kinne de wurden mei de nieuwe 'letter' noch in kear belûstere en lêzen wurde.

Een les bestaat uit vier onderdelen

Alle lessen beginnen met een herhaling van de 'letter' uit de vorige les. In de introductie die volgt wordt de nieuwe 'letter' aangeboden met behulp van een woordenlijst. Dan gaan de leerlingen met een aantal opdrachten aan de slag waarin het lezen van de nieuwe 'letter' centraal staat. In de afsluiting van de les kunnen de woorden met de nieuwe 'letter' nog een keer beluistert en gelezen worden.

Opbou

Ynhâld

Organisaasje

Witst it noch?

Wurdlist mei 'letter' foargeande les

Klassikaal of Selsstannich

Yntroduksje

Utlis
Wurdlist
Letterkaart (ophingje)

Klassikaal of Selsstannich

Oefenje

Ynteraktive opdrachten

Selsstannich

Dit wie dizze les

Wurdlist mei 'letter' dizze les

Klassikaal of Selsstannich

Oandacht foar klassikale ynteraksje

Sykje de klassikale ynteraksje yn de yntroduksje of ôfsluting fan de les. Brûk *Keimpe* syn koarte útlis, de bypassende wurdlisten en de letterkaarten dy'tst ophingje kinst yn de klasse. Ferken sa meinoar de nije Fryske 'letter' en oefenje nochris wat earder leard is.

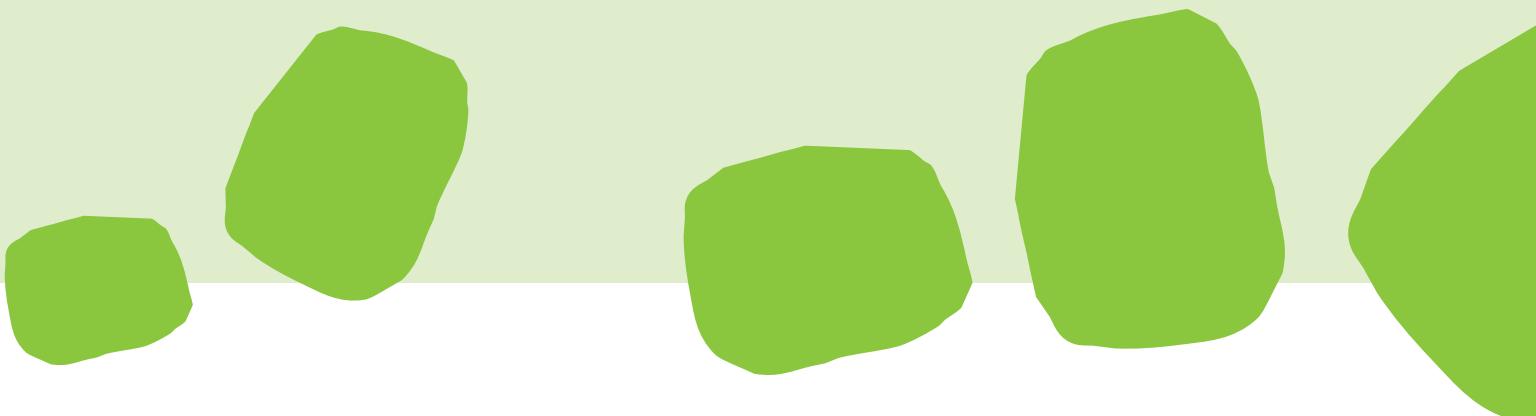
Aandacht voor klassikale interactie

Zoek de klassikale interactie in de introductie of afsluiting van de les. Gebruik *Keimpe* zijn korte uitleg, de bijpassende woordenlijsten en de letterkaarten die je kunt ophangen in de klas. Verken zo met elkaar de nieuwe Friese 'letter' en oefen nog eens wat eerder geleerd is.

Frysk ▾

Frysk   over de 'g'.
Nederlands
dy letter kensto al fan it nederlânsk.
yn it frysk sjocht de 'g' der itselde út as yn it nederlânsk.
mar oan it begin fan in wurd of wurdstikje heart de 'g' yn
it frysk oars.
lústerje mar: 'g'
sjoch nei de wurden,
lústerje dernei,
lês de wurden sels.

▶

Keimpe de Krokodil jout ynstruksje

Keimpe de Krokodil jout yn alle *Léslinelessen* ynstruksje oer de 'letter' dy't oanleard wurdt en de opdrachten dy't dêrby hearre. Troch oansprekkende illustraasjes en audio-ynstruksjes yn it Frysk én Nederlânsk kinne learlingen selsstannich mei de lessen aan 'e slag.

Keimpe de Krokodil geeft instructie

Keimpe de Krokodil geeft in alle *Léslinelessen* instructie over de 'letter' die wordt aangeleerd en de opdrachten die daarbij horen. Door aansprekende illustraties en audio-instructies in het Fries én Nederlands kunnen leerlingen zelfstandig met de lessen aan de slag.

Evaluasje

Krij ynsjoch yn wat learlingen dogge

Besjoch yn it resultate-oersjoch hoe't de learlingen wurkje oan de opdrachten yn de *Lêslinelessen* en by watfoar Fryske lûden en lêstekens oft learlingen help nedich hawwe.

Krijg inzicht in wat leerlingen doen

Bekijk in het resultatenoverzicht hoe de leerlingen werken aan de opdrachten in de *Lêslinelessen* en bij welke Friese klanken en leestekens leerlingen hulp nodig hebben.

Learling	Klasse/groep	=	=	×	○	■	○	=	◎	
Daley Steneker	Groep 3-4									
Dieuwke Postma	Groep 3-4									
Eva Emma Veldstra	Groep 3-4	✓	✓	100%	60%		57%	✓		
Femke Veld	Groep 3-4	✓	✓	100%	60%		57%	✓		
Jelke Hoekstra	Groep 3-4	✓	✓	100%	100%		57%	✓		
Lucas Bokma	Groep 3-4	✓	✓	75%			64%	✓		
Ryanne van der West	Groep 3-4	✓	✓	100%	100%		64%	✓		
Simmer Jager	Groep 3-4									
Sybrich Hoekstra	Groep 3-4	✓	✓	100%			64%	✓		
Sygrid van den Berg	Groep 3-4	✓	✓	100%	100%		57%	✓		

Resultaten

'Dit-kin-ik-al-lêze!'-tekst

Lésline
Dit kin ik al lêze! 1
Learling

it net
silke docht gek en makket in grap
rins hat in pris en is bliid
sef hat in pet yn it hok
it hynder
wiid
de lytse knyn
goed
in mes
de wyn
hidde is al fiif oeren siik
de groep

in pak
in fysts op de dyk
in gong
de tsiiis
ik wenje yn in grutte grot
gris
it slym
maus sit mei in bal op it dak
it iis
de dyk
grou
it sop

Lésline
Dit kin ik al lêze! 1
Learkréft

it net
silke docht gek en makket in grap
rins hat in pris en is bliid
sef hat in pet yn it hok
it hynder
wiid
de lytse knyn
goed
in mes
de wyn
hidde is al fiif oeren siik
de groep

in pak
in fysts op de dyk
in gong
de tsiiis
ik wenje yn in grutte grot
gris
it slym
maus sit mei in bal op it dak
it iis
de dyk
grou
it sop

Fjouwer tuskentiidske evaluaasjestasjons

Nei fiif lessen folget der hieltyd in tuskentiidske evaluaasje. Dy 'evaluaasjestasjons' besteane út *Dit kin ik all!*-opdrachten, dy't de learlingen digitaal meitsje, en in *Dit kin ik al lêze!*-toets, dy'tsto as learkréft ófnimst op papier. Mei dy metoade-bûne evaluaasjes krijst in goed byld fan de yndividuele Fryske lêsüntwikkeling.

Vier tussentijdse evaluatiestations

Na vijf lessen volgt er steeds een tussentijdse evaluatie. Deze 'evaluatiestations' bestaan uit *Dit kin ik all!*-opdrachten, die de leerlingen digitaal maken, en een *Dit kin ik al lêzel*-toets, die je als leerkraacht afneemt op papier. Met deze methodebonden evaluaties krijg je een goed beeld van de individuele Friese leesontwikkeling.

Wy helpe dy graach!

Belje de Afûk op 058 234 30 70 of stjoer

in e-mail nei spoar8@afuk.frl.

Mear ynformaasje oer Lêsline fynst

op www.spoar8.frl/lesline.

Probearje

Bestel *Spoar 8* op www.spoar8.frl/ bestelle en gean trije moanne sûnder ferplichtingen mei de metoade aan de slag! Sa krijst in goed byld fan *Lêsline*.

Bestel *Spoar 8* op www.spoar8.frl/ bestellen en ga drie maanden zonder verplichtingen met de methode aan de slag! Zo krijg je een goed beeld van *Lêsline*.

Workshop

Alle skoallen dy't de metoade bestelle, biede wy in workshop aan. Mar ek letter komme wy graach nochris del as dêr ferlet fan is. Hielendal fergees!

Alle scholen die de methode bestellen, bieden wij een workshop aan. Maar ook later komen wij graag nog eens langs als daar behoefte aan is. Helemaal gratis!

Nij! Sprinter

De Sprinter is it stappeplan op ien A4'ke! Sa hast alle ynformaasje by de hân om de *Lêsline* ienfâldich brûke te kinnen.

De Sprinter is het stappenplan op één A4'tje! Zo heb je alle informatie bij de hand om de *Lêsline* eenvoudig te kunnen gebruiken.

Tarieede

- Start mei de *Lésline* as de elemintêre léshanneling behearske wurdت. Bygelyks healwei groep 3 of oan it begin fan groep 4.
- Plan de *Lésline* yn foar yndividuele learlingen of de hiele groep.

Yntrodusearje

- Iepenje de startles op it digiboerd fia *Myn lessen*.
- Fertel de learlingen dat se it lézen yn it Frysk leare sille mei help fan *Keimpe de Krokodil*.
- Lis út hoe't de digitale leeromjouwing wurket.
- Lit de learlingen selsstannich de startles meitsje.

Utfiere Fjouwer lesúnderdielen: 20-30 minuten

- Witst it noch?* Iepenje de wurdlist en werhele de 'letter' út de foarige les.
- Lit *Keimpe de Krokodil* de nije 'letter' yntrodusearje. Luisterje nei de wurden yn de wurdlist en lés de wurden mei-inoar. Hingje de *letterkaart* mei de nieuwe 'letter' op yn de klasse.
- Bepraat de opdrachten wérynt it lézen fan de nije 'letter' sintraal stiet. Lit de learlingen de opdrachten selsstannich meitsje.
- Dit wie dizze les.* Slút de les mei-inoar óf mei help fan de wurdlist.

Evaluearje

- Besjoch de resultaten fan de learlingen fia *Ynsicht*.
- Nei fiif lessen folget der in (tuskentidisk) *evaluaasjestasjon*. Lit de learlingen selsstannich de opdrachten meitsje yn dizze *Dit-kin-ik-all-les*. Niim dérneist by alle yndividuele learlingen in *Dit-kin-ik-al-lézel-lésteckst* óf. Fier de beoardieling op de léstekst yn fia *Ynsicht*.

Voorbereiden

- Start met de *Lésline* als de elementaire leeshandeling wordt beheerst. Bijvoorbeeld halverwege groep 3 of aan het begin van groep 4.
- Plan de *Lésline* in voor individuele learlingen of de hele groep.

Introduceren

- Open de startles op het digibord via *Myn lessen*.
- Vertel de learlingen dat ze het lezen in het Fries gaan leren met hulp van *Keimpe de Krokodil*.
- Leg uit hoe de digitale leeromgeving werkt.
- Laat de learlingen zelfstandig de startles maken.

Uitvoeren Vier lesúnderdelen: 20-30 minuten

- Witst it noch?* Open de woordenlijst en herhaal de 'letter' uit de vorige les.
- Laat *Keimpe de Krokodil* de nieuwe 'letter' introduceren. Luister naar de woorden in de woordenlijst en lees de woorden met elkaar. Hang de *letterkaart* met de nieuwe 'letter' op in de klas.
- Bespreek de opdrachten waarin het lezen van de nieuwe 'letter' centraal staat. Laat de learlingen de opdrachten zelfstandig maken.
- Dit wie dizze les.* Sluit de les met elkaar af met behulp van de woordenlijst.

Evaluieren

- Bekijk de resultaten van de learlingen via *Ynsicht*.
- Na vijf lessen volgt er een (tussentijds) *evaluatiestation*. Laat de learlingen zelfstandig de opdrachten maken in deze *Dit-kin-ik-all-les*. Neem daarnaast bij alle individuele learlingen een *Dit-kin-ik-al-lézel-leestekst* af. Voer de beoordeling op de leestekst in via *Ynsicht*.

Doch it sa

Ynplanne

- Gean nei *Learnmiddelen* en iepenje de *Lésline*.
- Klik op *Ynplanne*.
- Fink dyn klasse (óf losse learlingen) oan.
- Kontrolearje oft de *Lésline* foar it hiele skoaljier ynpland wurdت.
- Klik op *Ynplanne*.

Resultaten besjen

- Gean nei *Ynsicht* en klik op *Myn lessen*.
- Iepenje de *Lésline* yn it oersjoch.
- Klik op in resultaat om mear te besjen.

Ynlogge learlingen

- Gean nei *Skoalle*, klik op *Groepen* en iepenje dyn groep.
- Set de *plaatsjekoade* oan.
- Lit de learlingen ynlogge fia <https://spoor8.edufrysk.nl/groepslogin>
- Lit de learlingen twa kear fjouwer plaatsjes ynfiere.
- Lit de learlingen harren eigen namme oanklikke.

afûk